

“Su həyat deməkdir,
təmiz su sağlam
həyat deməkdir”

İlham Əliyev

BÜLLETEN

№ 04 (32) • Aprel 2015-ci il

w w w . a z e r s u . a z

Əaéf əd öyoo - 955

“Bakı-2015” ilk Avropa Oyunlarının məşəli alovlandırılmışdır

səh. 3

Azərbaycan nümayəndə
heyəti VII Dünya Su
Forumunda iştirak etmişdir

səh. 4-5

“Azərsu” ASC ilə
AMEA arasında Niyyyət
Sazişi imzalanmışdır

səh. 8

Şəmkirçay-Şəmkir
magistral su kəmərinin
tikintisi yekunlaşır

səh. 10-11

Aprelin 26-da Azərbaycanın və dünyanın idman tarixində əlamətdar hadisə baş vermişdir. Bakıda birinci Avropa Oyunlarının məşəli alovlandırılmışdır.

Bununla da 26 aprel tarixi ilk Avropa Oyunlarının həyəcanının başlanğıc gününü kimi tarixə düşmüşdür. Olimpiya ənənəsinə uyğun olaraq, estafetə qədim od məbədi olan Atəşgahdan başlanmışdır. Birinci Avropa Oyunlarının məşəli 47 gün ərzində Azərbaycanın hər bir guşəsini gəzib-dolaşaraq, Oyunların açılış mərasimində Bakı Olimpiya Stadionuna gətiriləcək.

Prezident İlham Əliyev, xanımı, Birinci Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban Əliyeva, ailə üzvləri və Avropa Olimpiya Komitəsinin prezidenti

Patrik Hikki mərasimdə iştirak etmişlər.

Prezident İlham Əliyev çıxış edərək ölkəmizin və Bakı şəhərinin Oyunların keçirilməsi üçün tam hazır olduğunu bildirmişdir: *"Beynəlxalq yarışların keçirilməsi üçün bizim kifayət qədər geniş təcrübəmiz var. Son illər ərzində Azərbaycanda çoxsaylı dünya və Avropa çempionatları keçirilmişdir. Azərbaycanın sürətli iqtisadi inkişafı əlbəttə ki, bu qərarın qəbulunda öz rolunu oynamışdır. Hesab edirəm, önəmli məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycan əhalisi bu qərarı böyük*

"Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının məşəli alovlandırılmışdır

sevinclə və qürur hissi ilə qarşılansın. Mən əminəm ki, bizim idman bayramlarımıza gələn xarici qonaqlar, idmançılar, məşqçilər Bakıdan öz vətənlərinə ən xoş təəssüratla qayıdacaqlar".

Prezident İlham Əliyev Birinci Avropa Oyunlarında iştirak edəcək bütün idmançılara uğurlar arzulamışdır.

Avropa Olimpiya Komitəsinin prezidenti Patrik Hikki çıxışında Məşəl estafetinin dostluq və hörmət işarəsi olaraq ali olimpiya dəyərlərini özündə tam ehtiva etdiyini xatırlatmışdır. Patrik Hikki bildirmişdir ki, alovu bir-birinə ötürməklə vəhdət nümayiş etdirən məşəlcilər idman vasitəsilə sülhü, dostluğu və bayram ovqatını bütün ölkəyə yayacaqlar.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev, ilk Avropa Oyunlarının Təşkilat Komitəsinin sədri, birinci xanım Mehriban Əliyevanın və

Avropa Olimpiya Komitəsinin prezidenti Patrik Hikkinin müşayiəti ilə Oyunların məşəli alovlandırılmışdır. Dövlət başçısı məşəli "Bakı-2015" Avropa Oyunlarının ilk məşəlcisi, Olimpiya çempionu Rəfiqə Şabanovaya vermişdir.

Ümumilikdə estafetə 1000 nəfərdən çox məşəlçi cəlb olunmuş və hər regionda "Alov festivalı"nın keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Məşəl yer üstündə avtobus, funikulyor, velosiped, yer altında Bakı metrosu, suda qayıq, havada isə təyyarə ilə daşınacaq. Məşəl iyunun 8-də paytaxtdakı idman arenalarında, 9-da isə İçərişəhərdə gəzdiriləcək. İyunun 10-u məşəl proqramının son günü olacaq və məşəl Bakıya gətiriləndə təxminən 5500 kilometr məsafə qət edəcək.

660 millimetr hündürlüyü olan məşəlin gövdəsi "Bakı-2015" brendində yer alan nar ağacını xatırladır.

İçməli su layihələri əhali tərəfindən müsbət qarşılanır

Aprelin 10-da Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilmişdir.

Prezident İlham Əliyev 2015-ci ilin birinci rübünün yekunlarının müsbət olduğunu, bu dövrdə ümumi daxili məhsulun 5 faizdən çox artdığını bildirmişdir. Dövlət başçısı qeyd etmişdir ki, Azərbaycanda dinamik inkişaf təmin edilir, son 3 ayda qeyri-neft sektoru 7 faiz, sənaye istehsalı 4 faiz, kənd təsərrüfatı 3 faizdən çox artmışdır. Bütün bunların son illərdə ölkədə aparılan düşünülmüş iqtisadi siyasət nəticəsində mümkün olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, dünyada neftin qiymətinin kəskin şəkildə aşağı düşməsi ümumi dinamik inkişafa təsir etməmişdir. Ölkədə inflyasiya aşağı səviyyədə olmuş, istehlak bazarına tam nəzarət edilmiş, əhəlinin pul gəlirləri 5,3 faiz artmışdır.

Birinci rübdə 30 minə

yaxın yeni iş yerinin yaradıldığını deyən Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, ölkədə sosial məsələlərin həlli diqqət mərkəzindədir. Ölkə başçısı bu il dövlət investisiya proqramının geniş olduğunu, zəruri layihələrin icrasının nəzərdə tutulduğunu vurğulamış, həyata keçirilən islahatların aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırmışdır.

Sonra vergilər naziri Fəzil Məmmədov, nəqliyyat naziri Ziya Məmmədov, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev ilin birinci rübündə görülmüş işlər və qarşıda duran vəzifələrlə bağlı məruzə etmişlər.

Yekun nitqində Prezident İlham Əliyev qeyri-neft sektorunun və sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı tədbirlərin davam etdirilməsinin, hər bir rayonda sənaye zonalarının yaradılmasının vacibliyini diqqətə çatdırmışdır. Dövlət başçısı manatın məzənnəsi ilə bağlı məsələyə də toxunmuş, bu sahədə görülmüş tədbirlərin iqtisadi baxımdan səmərəli olduğunu demişdir.

Prezident İlham Əliyev içməli su ilə təminatın yaxşılaşdırılması istiqamətində görülmüş işlərin əhali tərəfindən müsbət qarşılandığını vurğulamışdır: *"Bölgələrdə insanları içməli su ilə təmin etmək üçün təmizləyici qurğular yaradılır. Biz içməli su problemini həll etmək üçün üç istiqamətdən istifadə edirik. İlk növbədə, "Azərsu" tərəfindən icra edilən*

layihələr. Burada da bir neçə şəhərdə artıq içməli su layihəsi başa çatıb və bu proses gedir, əhali tərəfindən də çox gözəl qarşılanır. Eyni zamanda, "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" Səhmdar Cəmiyyəti bu işləri görür. Həmçinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi çaylar boyu yerləşən kəndlərdə təmizləyici qurğular quraşdırır. Bu günə qədər çaylar boyu, xüsusilə Kür, Araz çayları boyu yerləşən kəndlərdə 480 min əhali təmiz içməli su ilə təmin edilmişdir. 292 kənddə müasir təmizləyici qurğular quraşdırılmışdır. Bu vaxta qədər onlar suyu çaydan götürürdülər, duruldurdular, yaxud da ki, kanallardan su içirdilər. Bu, insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərirdi. Hazırda 28 kənddə işlər gedir, təmizləyici qurğular quraşdırılır. Bu kəndlərdə 51 min insan yaşayır. Hesab edirəm ki, bu işlər bu ilin sonuna qədər tamamlanmalıdır. Beləliklə, 530 min insan ancaq bu təmizləyici qurğular hesabına içməli su ilə təmin ediləcəkdir".

Prezident İlham Əliyev ilk Avropa Oyunlarına hazırlığın yüksək səviyyədə getdiyini, artıq bir sıra idman obyektlərinin istifadəyə hazır olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Azərbaycan nümayəndə heyəti VII Dünya

12-17 aprel 2015-ci il tarixlərində Koreya Respublikasının Dequ və Kencu şəhərlərində Dünya Su Şurasının və Koreya hökumətinin təşkilatçılığı ilə VII Dünya Su Forumu keçirilmişdir.

Forumda iştirak etmək üçün "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynovun rəhbərliyi ilə Azərbaycan nümayəndə heyəti Koreya Respublikasında səfərdə olmuşdur.

1997-ci ildən etibarən hər 3 ildən bir ölkə rəhbərləri, nazirlər, su təsərrüfatı ilə bağlı rəsmi şəxslər, siyasətçilər, alim və mütəxəssislərin iştirakı ilə keçirilən forum su amilinin və su ilə əlaqədar geniş spektrli məsələlərin dövlətlərarası qarşılıqlı anlaşma və razılaşma platformasına çıxarılmasında, dünya dövlətləri tərəfindən suyun ictimai, iqtisadi və siyasi rolunun getdikcə daha çox qəbul edilməsində müstəsna əhəmiyyət daşıyır.

Aprelin 12-də Dequ şə-

hərindəki Sərgi və Konfrans Mərkəzində Koreya Respublikasının Prezidenti xanım Pak Kın Henin, bir neçə ölkənin dövlət və hökumət başçılarından, nazirlərin iştirakı ilə forumun rəsmi açılış mərasimi keçirilmişdir.

Azərbaycan nümayəndə heyəti açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Dünya Su Forumunun növbəti günü Kencu şəhərində forumun Nazirlər Prosesinin açılışı olmuş, plenar iclas və nümayəndə heyəti başçılarından "dəyirmi masa" görüşləri keçirilmişdir.

Plenar iclasda çıxış edən "Azərsu" ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov əhəlinin fasiləsiz, dayanıqlı və keyfiyyətli içməli su ilə təmin edilməsi, su ehtiyatlarının tükənməsinin qarşısının alınması və bunun üçün su-

dan istifadənin su ehtiyatlarını üstələməsinə yol verilməməsinin bütün ölkələr üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini demişdir. O, su ehtiyatlarının çirklənməsinin qarşısının alınması, is-

tifadə edilmiş suyun dərin təmizləmə texnologiyaları ilə yararlı hala gətirilməsi və təkrar istifadəyə verilməsi, su ehtiyatlarının formalaşdığı çay hövzələrinin deqradasiyasının qarşısının alınmasının bütün ölkələrin qarşısında duran başlıca vəzifə olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Qorxmaz Hüseynov texnologiyaların intensivliyinin təbii proseslərin inkişafında köklü dəyişikliklərə səbəb olduğu müasir dünyada yerüstü və yeraltı su ehtiyatlarının daha dəqiq qiymətləndirilməsinin mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini xüsusi vurğulamışdır.

"Yuxarı axın" ölkələrini "aşağı axın" ölkələrinin maraqlarını nəzərə almağa, hər bir çay hövzəsi hüdunda su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə və istifadə

Su Forumunda iştirak etmişdir

edilməsinin əməli tətbiqinə, ölkələrin qonşularının problemlərinə diqqət və qayğı ilə yanaşmağa çağıran "Azərsu" ASC-nin sədri ümidvar olduğunu bildirmişdir ki, VII Dünya Su Forumunda aparılan müzakirələr, nail olunacaq razılaşmalar qlobal iqlim dəyişiklikləri fonunda su ehtiyatlarının qorunmasında, sudan qənaətlə və təyinatı üzrə istifadə olunmasında, əhalinin dayanıqlı və keyfiyyətli su ilə təmin edilməsində mühüm rol oynayacaq.

Forum çərçivəsində "Həm üçün təhlükəsiz və yetərinə su və sanitariyanın təmin edilməsi" mövzusunda keçirilmiş "dəyirmi masa" da çıxış edən Azərbaycan nümayəndə heyətinin rəhbəri Qorxmaz Hüseynov ölkəmizdə əhalinin içməli su ilə təminatı sahəsində görülən işlərdən danışmışdır. "Aşağı axın" ölkələri sırasında olan Azərbaycanın yerüstü su ehtiyatlarının 70 faizdən çoxunun ölkə hüdudlarından kənarında formalaşdığını qeyd edən Q.Hüseynov əhalinin içməli su təchizatında, suvarma əkinçiliyində müstəsna əhəmiyyəti olan

Kür və Araz çayları və onların bir sıra qollarının qonşu ölkələrin ərazisində ciddi çirkənməyə məruz qaldığını, həmin çayların sularında bir sıra kimyəvi element və birləşmələrin miqdarının normadan dəfələrlə yüksək olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Azərbaycanda əldə edilmiş iqtisadi uğurların nəticələrinin əhalinin rifahının yaxşılaşdırılmasına, sağlam ekoloji mühit və həyat şəraitinin yaradılmasına yönləndirilməsinin ölkə rəhbərliyinin iqtisadi siyasətinin əsasını təşkil etdiyini bildirən "Azərsu" ASC-nin sədri demişdir ki, digər sahələrdə olduğu kimi, su sektorunda

da mühüm layihələr həyata keçirilir. Keyfiyyətli və dayanıqlı su mənbələri əsasında yaşayış məntəqələrinin su təchizatı və kanalizasiya sistemləri yenidən qurulur, yeni içməli su mənbələri aşkarlanır, innovativ texnologiyalara əsaslanan su emalı və sətəmizləyici qurğular inşa edilir, tullantı sular zərərsizləşdirilərək ətraf mühitin qorunması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir. Ölkənin su təhlükəsizliyinin təmin edilməsi strategiyası əsas götürülərək yerüstü və yeraltı su ehtiyatları yenidən qiymətləndirilir, habelə su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə edilməsi proqramlarının hazırlanması, daxili hövzələrdə yaranan su ehtiyatlarından daha səmərəli istifadə edilməsi, su ehtiyatlarının regionların cari və perspektiv tələbatlarına uyğun paylanması istiqamətində araşdırmalar aparılır.

Qorxmaz Hüseynov diqqətə çatdırmışdır ki, Azərbaycan hökuməti bu istiqamətlərdə xarici ölkələr

və beynəlxalq təşkilatlarla, o cümlədən Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Almanyanın KfW bankı, Yaponiya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi, Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyi, İslam İnkişaf Bankı, Səudiyyə İnkişaf Fondu və s. ilə sıx əməkdaşlıq edir. Ölkəmizdə su sektorunun idarə edilməsi üzrə zəruri hüquqi bazanın yaradıldığını qeyd edən Q.Hüseynov bildirmişdir ki, Azərbaycan Kür-Araz çayları hövzəsində yerləşən ölkələr arasında transsərhəd sularla əlaqədar Helsinki Konvensiyasını ratifikasiya edən yeganə ölkədir.

Müxtəlif mövzularda müzakirələrdən sonra Forumun plenar iclasında Nazirlər Bəyannaməsi qəbul edilmişdir.

Azərbaycan nümayəndə heyəti Dequ Sərgi və Konfrans Mərkəzində forum çərçivəsində təşkil olunmuş sərgi ilə tanış olmuşdur. Sərgidə dünyanın bu sahədə nüfuzlu şirkətlərinin yeni texnologiyaları və xidmətləri nümayiş etdirilmişdir.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri forumun müxtəlif sessiyalarında, bölmə iclaslarında çıxış etmişlər.

Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla

“Bakı – 2015” Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla bağlı “Azərsu” ASC-də geniş iclas keçirilmişdir. Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla bağlı “Azərsu” ASC-də yaradılmış komissiyanın sədri, Cəmiyyət sədrinin birinci müavini Teyyub Cabbarov görülmüş işlərlə bağlı məlumat vermişdir.

T.Cabbarov bildirmişdir ki, təsdiqlənmiş Tədbirlər Planına uyğun olaraq ötən müddətdə Bakı şəhərini içməli su ilə təmin edən mənbələr, magistral xətlər, mərkəzi və məhəllədaxili anbarlar, su və kanalizasiya nasos stansiyalarının vəziyyəti təhlil edilmiş, aşkar olunmuş çatışmazlıqlar dərhal aradan qaldırılmış və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Eyni zamanda Bakı və Mingəçevir şəhərlərindəki mehmanxanaların, yarışların keçiriləcəyi idman obyektlərinin, olimpiya kəndinin, ictimai-iaşə və turizm obyektlərinin su təchi-

zəti və kanalizasiya sistemlərinə aidiyyəti qurumlarla birlikdə baxış keçirilmiş, bu obyektlərin dayanıqlı içməli su təchizatının aparılması üçün müvafiq tövsiyələr verilməmişdir: *“İdman yarışlarının davam edəcəyi günlərdə “Azərsu” ASC gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaq, idarə aparatında və rayon sukanal idarələrində 24 saat fəaliyyət göstərən qərargahlar yaradılacaq. Baş verə biləcək qəzaların operativ aradan qaldırılması məqsədilə ixtisaslaşmış qəza briqadaları yaradılmış, onlar xüsusi texnika, maşın və mexanizm, həmçinin lazımi mal-material və avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. Briqadaların qəza yerlərinə daha tez çatması üçün şəhərin müxtəlif istiqamətlərində dislokasiya məntəqələri yaradılmışdır. Qəza briqadalarının üzvlərinin, eyni zamanda Mingəçevir Sukanal İdarəsinin bir qrup əməkdaşının bilik və bacarıqlarının artırılması üçün nəzəri və praktiki təlimlərə də başlanılmışdır”.*

“Azərsu” ASC-nin sədr

müavini Köçərli Həsənov, Nəqliyyat və xüsusi texnika idarəsinin rəisi Xürrəm Hüseynov, sukanal idarələrinin rəisləri görülmüş və görülməyəcək işlər barədə məlumat verərək bildirmişlər ki, yarışların yüksək səviyyə

vərgülmüşdür. “Azərsu” ASC-nin sədri qərargahların digər dövlət qurumları ilə sıx əməkdaşlıq etməsi, həmçinin qarşıya çıxacaq problemlərin operativ həlli üçün müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini vermişdir.

yədə keçirilməsi üçün səylə çalışacaqlar.

“Azərsu” ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıqla bağlı sukanal idarələri və digər bölmələr tərəfindən görülmüş işləri müsbət qiymətləndirmiş, Azərbaycanın bu yarışları da yüksək səviyyədə keçirəcəyini və bu işdə Cəmiyyətin kollektivinin üzərinə böyük vəzifələrin düşdüyünü xüsusi

Qeyd edək ki, Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıq çərçivəsində “Azərsu” ASC tərəfindən Bakı və Mingəçevir şəhərlərində xeyli iş görülmüşdür. Olimpiya Stadionunun tikintisi, yol infrastrukturunun yenidən qurulması, Böyükşor gölünün təmizlənməsi layihələrinin icrası ilə əlaqədar ərazidən keçən magistral su xətlərinin və kanalizasiya kollektorlarının yerləri də

bağlı iclas keçirilmişdir

yişdirilmiş, eyni zamanda yeni şəbəkələr qurulmuşdur. Böyükşor gölünə axıdılan tullantı sularının qarşısının alınması və optimal idarə edilməsi məqsədilə 2000 mm diametrlı borularla 1,5 km uzunluğunda yeni kanalizasiya kollektoru inşa edilmiş, bununla da tullantı sularının gölə axıdılmasının qarşısı tam alınmışdır. Eyni zamanda Dərnəgül-Bakıxanov-Qaraçuxur kanalizasiya kollektorunun bu ərazidən keçən hissəsinin inşası başa çatdırılmışdır. İdmançıların, məşqçi korpusunun, hakimlərin və digər texniki personalın yerləşəcəyi Olimpiya kəndinin ərazisində yeni su və kanalizasiya sistemləri yaradılmışdır.

Səbail rayonu ərazisində yeni tikilmiş Su İdman Oyunları Sarayının yaxınlığındakı "Şimal" nasos stansiyası ləğv edilmiş və suyun paylanması üçün başqa ərazidə yeni stansiya inşa olunmuşdur. Eyni zamanda Salyan şossesində

yeni mərkəzləşdirilmiş nasos stansiyası tikilib istismara verilmişdir.

Buxtaya axıdılan çirkab suların qarşısının tam alınması üçün 13,2 km uzunluğunda Bayıl-Bibiheybət-Lökbatan kanalizasiya kollektorunun inşası yekunlaşmışdır. Bu xəttin 8 km-i mikrotunel, 1,1 km hissəsi isə tunel tipli kollektordan ibarətdir. Bu kollektorun tikintisi ilə yanaşı Su İdman Oyunları Sarayının yerləşdiyi ərazidən açıq kanallarla Xəzər dənizinə axıdılan suların qarşısının alınması məqsədilə kanalizasiya sistemi qurulmuş, bununla da dənizə axıdılan

çirkab suları toplanaraq yeni tikilmiş kollektorla Lökbatan təmizləyici qurğularına yönəldilmişdir.

Ümumilikdə, Birinci Avropa Oyunlarına hazırlıq işləri çərçivəsində Bakı şəhərində 119 km uzunluğunda müxtəlif diametrlı magistral və şəbəkə su xətti, 29 km kanalizasiya kollektoru və şəbəkəsi inşa edilmişdir.

Birinci Avropa Oyunlarının hazırlıq planına uyğun olaraq Mingəçevir şəhərində də su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin tikintisi ilə bağlı mühüm işlər görülmüşdür. Belə ki, Dövlət Proqramı çərçivəsində Mingəçevir şəhərində 41 km yeni su xətti, 30 km kanalizasiya xətti, 3 ədəd kanalizasiya nasos stansiyası tikilmiş, şəhərin əsas küçə və prospektlərində tikinti işləri qısa müddətdə yekunlaşmışdır.

Tikinti-quraşdırma işləri ilə paralel olaraq idman və turizm obyektlərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin fəaliyyətinə də nəzarət gücləndirilmişdir. Bu məqsədlə "Azərsu" ASC-nin mütəxəssisləri tərəfindən mütəmadi olaraq obyektlərin su təchizatı və kanalizasiya xətlərinə baxış keçirilir, aşkarlanmış nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlər görülür.

Xatırladaq ki, Birinci Avropa Oyunlarına yüksək səviyyədə hazırlaşmaq məqsədilə "Azərsu" ASC sədrinin 12 noyabr 2014-cü il tarixli əmri ilə komissiya və daimi fəaliyyət göstərən qərargah yaradılmış, Tədbirlər Planı təsdiq edilmişdir.

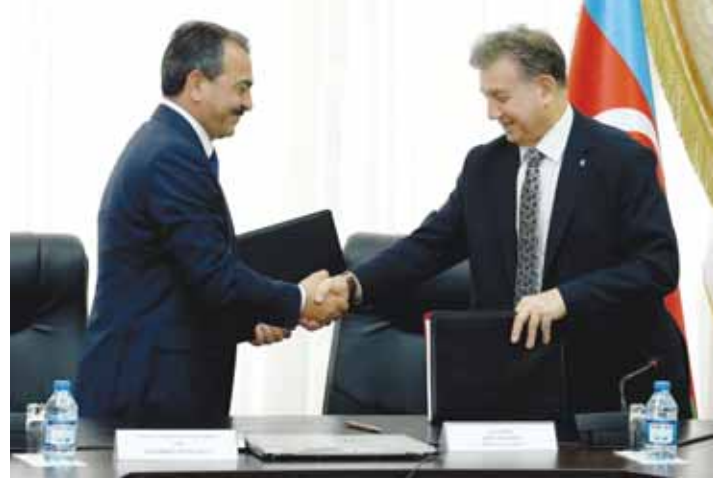
“Azərsu” ASC ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası arasında Niyyyət Sazişi imzalanmışdır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) arasında “Elm və innovasiyaların tətbiqi sahəsində birgə fəaliyyətə dair” Niyyyət Sazişi imzalanmışdır.

Aprelin 22-də imzalanma mərasimində çıxış edən AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə ölkə rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan elminin inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan danışmış və qeyd etmişdir ki, son illər müxtəlif sahələrdə həyata keçirilən innovativ elmi-tədqiqat işləri, elm və təhsil müəssisələri ilə istehsalat təşkilatları arasında əməkdaşlıq real nəticələr verməkdədir. Akademik A.Əlizadə ölkəmizdə su problemlərinin araşdırılması, bu istiqamətdə texnologiyaların işlənilib hazırlanması, həmçinin tətbiqi üzrə əməkdaşlıq imkanlarını yüksək qiymətləndirmişdir: *“Son illər əhalinin içməli su ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, eləcə də, kanalizasiya infrastrukturalarının yenidən qurulması istiqamətində böyük işlər görülür. Azərbaycan Milli Elmlər Aka-*

demiyası olaraq biz də bu işlərə öz töhfəmizi vermək niyyətindəyik. “Elm və innovasiyaların tətbiqi sahəsində birgə fəaliyyətə dair” Niyyyət Sazişi akademiya ilə “Azərsu” ASC arasında birgə fəaliyyətin genişləndirilməsinə xidmət edəcəkdir”.

“Azərsu” ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov Azərbaycanda su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması sahəsində görülən işlər barədə məlumat verərək bildirmişdir ki, Bakı şəhəri və ətraf qəsəbələrdə, ölkənin şəhər və rayon mərkəzlərində layihələr icra olunur. Layihələrin keyfiyyətli icrasını və bu sahədə qabaqcıl texnologiyalardan istifadəni nəzərə alaraq AMEA ilə əməkdaşlığın geniş perspektivləri vardır: *“Gələcək fəaliyyətimizdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının potensialından istifadə etmək*

niyyətindəyik. Bu gün texnologiya sürətlə inkişaf edir və bu texnologiyaların özəyində elmi əsaslar dayanır. Hesab edirəm ki, birgə əməkdaşlıq elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovativ layihələrin həyata keçirilməsi, tədqiqat işlərinin istehsalata tətbiqi baxımından əhəmiyyətli olacaqdır”.

Sonra “Azərsu” ASC ilə AMEA arasında “Elm və innovasiyaların tətbiqi sahəsində birgə fəaliyyətə dair” Niyyyət Sazişi imzalanmışdır. Sazişi AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə və “Azərsu” ASC-nin sədri Qorxmaz Hüseynov imzalamışlar.

“Elm və innovasiyala-

rın tətbiqi sahəsində birgə fəaliyyətə dair” Niyyyət Sazişi aktual elmi istiqamətlərin müəyyənləşdirilməsi və strateji planlaşdırılmasını, su təsərrüfatı və kanalizasiya sistemlərinin tikintisi, yenidən qurulması və istismarı sahəsində elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasını, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqini, qlobal iqlim dəyişmələrinin su ehtiyatlarına, ekologiyaya təsirlərinin qarşısının alınması məqsədi ilə tədqiqat işlərinin aparılmasını, kadr potensialının nəzəri və praktiki bilik səviyyəsinin yüksəldilməsini nəzərdə tutur. Bu əməkdaşlıq çərçivəsində magistr, doktorant və gənc mütəxəssislər üçün birgə proqramların hazırlanması, elmi tədbirlərin keçirilməsi, elmi əsərlərin nəşri, xarici ölkələrin elmi mərkəzləri ilə faydalı əlaqələrin yaradılması planlaşdırılır. Gələcəkdə su təsərrüfatının tarixini əks etdirən Su Muzeyinin yaradılması baxımından AMEA ilə əməkdaşlığın böyük faydası olacaqdır.

"Azərsu" ASC-nin 4 müəssisəsi müsabiqənin qalibi seçilmişdir

28 aprel - Ümumdünya əməyin mühafizəsi günü münasibəti ilə Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) tərəfindən keçirilən "Sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması üzrə ilin ən yaxşı müəssisəsi (təşkilatı)" Respublika müsabiqəsi yekunlaşmışdır. Aprelin 27-də AHİK-də qaliblərin mükafatlandırılması mərasimi keçirilmişdir.

AHİK-in sədri, millət vəkili Səttar Mehbaliyev sıxış edərək bildirmişdir ki, müsabiqədə respublika üzrə müxtəlif fəaliyyət sahələrini təmsil edən 1650-dən çox müəssisə və təşkilat iştirak etmişdir. Müsabiqə komissiyası tərəfindən 135-dən çox müəssisənin namizəd-

liyi İcraiyyə Komitəsinin müzakirəsinə çıxarılmışdır. 20 üzrə sahə həmkarlar ittifaqını təmsil edən 39 müəssisə və təşkilat daim yüksək göstəricilərə nail olduğuna görə müsabiqənin qalibi elan olunmuşdur.

"Sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılma-

sı üzrə ilin ən yaxşı müəssisəsi" Respublika müsabiqəsində "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin 4 müəssisəsi - Nəqliyyat və Xüsusi Texnika İdarəsi, "Sutikinti" Müəssisəsi, "Ceyranbatan Su kəmərləri" İdarəsi, "Oğuz-Qəbələ-Bakı Su kəməri" idarəsi də qalib təşkilatlar sırasında olmuşdur. Həmin müəssisələrdə işçilərin fərdi mühafizə vasitələri ilə təminatı, normal

iş şəraitinin yaradılması, təhlükəsizlik qaydalarına əməl edilməsi, istehsalatda bədbəxt hadisələrin baş verməməsi, əmək münasibətləri sahəsində qanunvericiliyə əməl olunması istiqamətində işlər yüksək qiymətləndirilmişdir.

Tədbirin sonunda müsabiqənin qaliblərinə AHİK-in diplomları və qiymətli hədiyyələr təqdim olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən birgə maliyyələşdirilən "Su Təchizatı və Kanalizasiya İnvestisiya Proqramı- Layihə 2" çərçivəsində İctimai Maarifləndirmə Proqramının icrasına başlanılmışdır. "Su, Sanitariya və Gigiyena dair ictimai Maarifləndirmə və Təşviqat" proqramı "Azərsu" ASC və "UNICEF-Azərbaycan" arasında bağ-

lanmış müqaviləyə əsasən Ağdaş, Beyləqan və Ağcabədi rayonlarının ümumtəhsil məktəblərində keçirilir.

Proqramın icrasında məqsəd ümumtəhsil məktəblərində şagirdlərin su, gigiyena və sanitariya sahəsində biliklərinin artırılmasıdır. Proqram çərçivəsində müxtəlif sosial tədbirlərin, o cümlədən hər bir məktəbdə Forum Teatrların keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Forum Teatrlar

İctimai Maarifləndirmə Proqramının icrasına başlanılmışdır

ilk olaraq Ağdaş və Beyləqan rayonlarında təşkil olunmuş, daha sonra Ağcabədi rayonunun məktəblərində keçirilmişdir.

"Su, Sanitariya və Gigiyenaya dair İctimai Maarifləndirmə və Təşviqat" proqramı çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə şagirdlərə proqram haqqında ətraflı məlumat verilmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, layihənin əsas məqsədi məktəblərdə uşaq və gənclərin sanitar-gigiyenik təhsilinin və bu sahədə vərdişlərinin artırılmasından, məktəblərdə sanitar-gigiyenik şəraitin yaxşılaşdırılmasına dəstək verməkdən

ibarətdir. Forum Teatrlarda müxtəlif ssenarilər əsasında səhnəciklər göstərən, şeirlər söyləyən şagirdlər sağlam həyatın və sağlam gəncliyin qorunması üçün gigiyenik qaydalara riayət etməyin vacib olduğunu bir daha xatırlatmışlar.

Layihə çərçivəsində Ağdaş, Ağcabədi və Beyləqan rayonlarının 27 məktəbində belə tədbirlərin keçirilməsi planlaşdırılır. Ümumilikdə İctimai Maarifləndirmə Proqramından 150 müəllim və 2000 uşaq faydalanacaq, eyni zamanda 5000 qadın arasında maarifləndirmə işləri aparılacaqdır.

Şəmkirçay-Şəmkir magistral su kəmərinin tikintisi yekunlaşır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti regionlarda istehlakçıların içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirləri davam etdirir. “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq bölgələrdə su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması istiqamətində genişmiqyaslı işlər həyata keçirilir. Dövlət büdcəsi hesabına maliyyələşdirilən layihə çərçivəsində Şəmkir şəhərinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə uzunluğu 16,5 km olan Şəmkirçay-Şəmkir magistral su xəttinin tikintisi yekunlaşmaq üzrədir.

Şəmkirçay-Şəmkir magistral su xətti Şəmkirçay su anbarının ehtiyatlarından istifadə etməklə Şəmkir şəhərinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə inşa edilir. Tikintisinə 2015-ci ilin mart ayında başlanılmış kəmərin 12 km-lik hissəsinin inşası yekunlaşmışdır. Magistral xəttin qısa müddətdə istismara verilməsi məqsədilə kəmərin marşrutu boyunca eyni vaxtda 4 nöqtədə tikinti işləri aparılır. Tikintinin may ayının ortalarında başa çatdırılması nəzərdə tutulur. Uzunluğu 16,5 km olan kəmərin 14,5 km-lik hissəsi 426 mm və 530 mm diametrlə polad, 2 km-lik hissəsi isə 630 mm diametrlə polietilen borularla tikilir. Şəmkirçay-Şəmkir magistral kəmərinin tikintisi müasir standartlara uyğun olaraq hə-

yata keçirilir. Belə ki, tikinti zamanı qaynaq tikişlərinin keyfiyyətinə xüsusi nəzarət olunur və hər bir qaynaq tikişi diaqnostik cihaz vasitəsilə yoxlanılır. Müvafiq rəy verildikdən sonra borular izolyasiya olunaraq xəndəyə endirilir.

Kəmərlə özüaxımlı rejimdə nəql olunacaq içməli su Şəmkir şəhərində yeni inşa edilmiş su anbarına ötürüləcək və buradan paylanacaqdır. Layihəyə uyğun olaraq kəmərlə Şəmkir şəhərinə saniyədə 180 litr su ötürüləcəkdir.

Bu da imkan verəcək ki, Şəmkir şəhərinin sakinləri, həmçinin buradakı sənaye və turizm obyektlərinin içməli suya olan tələbatı tam ödənilsin.

Dövlət büdcəsi vəsaiti hesabına həyata keçirilən Şəmkir şəhərinin su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsi 2035-ci ilə

perspektiv inkişaf nəzərə alınmaqla 47 min nəfərin içməli su təchizatı və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılmasına hesablanmışdır. İcrasına 2011-ci ilin oktyabrında başlanmış layihəyə uyğun olaraq Şəmkir şəhərinin 2 mənbədən içməli su ilə təmin olunması nəzərdə tutulmuşdur. Birinci mənbə olaraq Cəyir çayının hövzəsində 2012-2013-cü illərdə yeni drenaj sistemi yaradılmış, 7 km uzunluğunda magistral, 5 km uzunluğunda anbar-

lararası su xətləri çəkilmişdir. 2013-cü ilin sentyabrın 5-də Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə bu mənbədən Şəmkir şəhərinə içməli suyun verilməsi təmin edilmişdir.

İçməli suyun şəhərə özüaxımlı rejimdə verilməsi üçün relyef baxımından yüksək nöqtələrdə ümumi həcmi

7000 kubmetr olan 4 ədəd su anbarı inşa edilmişdir. Layihə çərçivəsində yeni xlorator qurğusu və laboratoriya binası tikilmişdir. Şəmkir şəhərində inşası nəzərdə tutulmuş 240 km şəhərdaxili su şəbəkəsinin 165 km-lik hissəsinin tikintisi yekunlaşmış, 5700 abunəçi şəbəkəyə qoşulmuş, 5100 ədəd smart-kart tipli sayğac quraşdırılmışdır. Şəhərdaxili şəbəkənin hazır olan hissəsinə yeni mənbədən içməli suyun verilməsinə

başlanılmış və artıq yeni şəbəkəyə qoşulan istehlakçılar 24 saat fasiləsiz içməli su ilə təmin olunur.

Şəmkir şəhərində inşası nəzərdə tutulmuş 203 km kanalizasiya şəbəkəsinin 138 km-lik hissəsində işlər başa çatmışdır. Eyni zamanda uzunluğu 20 km layihələndirilən kanalizasiya kollektorunun 2100 metrlik hissəsi tikilmişdir. Tullantı suları şəhərin kənarında inşa ediləcək və məhsuldarlı-

ğı sutkada 25000 kubmetr olan çirkab sutəmizləyici qurğuya ötürüləcəkdir.

Şəmkir şəhərinin su təchizatı sistemləri 1960-cı illərdə yaradılmışdır. Şəmkir şəhəri içməli su ilə Cəyir çayı yatağında yaradılmış drenaj sistemi, subartezian quyuları və kəhrizlər vasitəsilə təmin olunsada, bu, mövcud tələbatı ödəmirdi. Ümumi uzunluğu 113 km olan magistral və paylayıcı su xətləri istismara yararsız vəziyyətə düşmüşdür. Yeni layihə icra olunana qədər Şəmkir şəhərinin əhalisinin cəmi 32 faizi mərkəzləşmiş qaydada içməli su ilə təmin olunurdu və onlara içməli su 2-3 saatlıq qrafik əsasında verilir. Şəhərdə kanalizasiya şəbəkəsi mövcud olmamışdır.

Qeyd edək ki, 2014-cü ildə istismara verilmiş Şəmkirçay su anbarından Şəmkir şəhəri ilə yanaşı, Gəncə və Samux şəhərlərinə də içməli su verəcəkdir. 27 km uzunluğunda Şəmkirçay-Gəncə magistral kəmərinin inşası yekunlaşmış və bu yay mövsümündən etibarən Gəncə sakinləri də bu mənbədən içməli su alacaqlar.

Gəncədə 20 min sakinin içməli su təchizatı yaxşılaşdırılmışdır

“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaşayış məntəqələrinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirləri davam etdirir. Uzun müddətdir içməli su probleminin müşahidə olunduğu Gəncə şəhərinin Aydın Nağıyev, Cavadxan küçəsində həyata keçirilən layihənin icrası başa çatmışdır.

Layihə çərçivəsində abunəçilərin su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə Xan bağı ərazisində subartezian quyusu qazılmış, 1 ədəd yeni ESV 10-65-110 markalı nasos quraşdıraraq istifadəyə verilmişdir. Bununla da, A.Nağıyev, Pərviz Səmədov (1-ci döngə) və Cavadxan küçələrində yaşayan 20 mindən çox sakinin içməli su təchizatı

yaxşılaşdırılmışdır. Eyni zamanda bağ ərazisinin suvarılması üçün əlverişli imkan yaradılmışdır.

Qeyd edək ki, Gəncə şəhəri A.Nağıyev, P.Səmədov və Cavadxan küçələrinə içməli su günəşarı 1 saat olmaqla verilir. Yeni subartezian quyusunun istismara verilməsindən sonra suyun verilişi gündəlik rejimə keçirilmişdir.

Hazırda Gəncə şəhərinə içməli su Qızılqaya, Göygöl mənbələrindən, həmçinin kəhriz və subartezian quyulardan verilir. Azərbaycan hökuməti və Almaniya İnkişaf Bankının (KfW bankı) birgə maliyyələşdirdiyi “II Açıq Kommunal İnfrastruktur Proqramı” çərçivəsində həyata keçirilən Gəncə şəhərinin su təchizatı və kanali-

zasiya sistemlərinin yenidən qurulması layihəsinin icrası tam başa çatdırıldıqdan sonra hazırda istismarda olan 194 ədəd subartezian quyusunun əksəriyyətinin fəaliyyəti dayandırılacaqdır. Yeni layihə çərçivəsində Qızılqaya, Göygöl və Şəmkirçay mənbələri hesabına şəhərin içməli suya olan tələbatı tam ödəniləcəkdir.

Dünyanın su muzeyləri

Dünyada maraqlı mövzuları ilə diqqət çəkən muzeylər vardır ki, onların arasında su muzeyləri maraqlı dairəsinə görə xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bir çox ölkələrdə su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin tarixi, suyun xüsusiyyətlərini əks etdirən muzeylər yaradılmışdır.

Sankt-Peterburq su muzeyi qədim su qülləsində yerləşir. Muzeydə su təchizatı və kanalizasiya sisteminin tarixindən tutmuş suyun təmizlənməsinin müasir texnologiyalarını özündə əks etdirən qiymətli eksponatlar nümayiş etdirilir. Eksponatlar sırasında quyulara, ağac borulara, mis və saxsı məişət avadanlıqlarına rast gəlmək olar. Muzeydə "Peterburqun yeraltı dünyası" ekspozisiyası vardır ki, burada suyun Neva çayından mənzillərə qədər hərəkətini müşahidə etmək mümkündür.

Yeni yaradılmış **Minsk** su muzeyində çaylar, göllər, su anbarları, yeraltı sular, mineral sulara aid ekspozisiyalar vardır. Burada hidroloji tədqiqatların tarixi barədə maraqlı məlumatlar əldə etmək olar. Eyni zamanda qədim və müasir su təchizatı qurğularını eksponat kimi saxlanılır. Muzeyin xüsusi ekspozisiyasında su anbarından mənzillərədək suyun hərəkətini müşahidə etmək mümkündür.

Kiyev su muzeyi 2003-cü ildə 130-dan çox yaşı olan və yenidən təmir olunmuş köhnə su qülləsində yaradılmışdır. Muzeydə böyük akvariumlar, yeraltı lift, artezian quyusunun işləyən modeli,

kanalizasiya kollektoru və nağılabənzər şəlaləli mağara vardır. Burada göy gurultusu, şimşək və yağış kimi təbiət hadisələrini müşahidə etmək mümkündür. Uşaqlar üçün yaradılmış meydançada balacalar sabun köpükləri ilə oynaya, öz əlləri ilə çay yatağını yarada bilərlər.

532-ci ildə tikilmiş **İstanbul** su anbarı hazırda muzey kimi fəaliyyət göstərir. Bu

yeraltı su anbarı Roma İmperatoru Justinianus tərəfindən inşa edilmiş, uzunluğu 140, eni isə 70 metr, sahəsi 9800 kvadratmetrdir. Muzey bir-birindən 4,9 metr məsafədə olan 336 mərmər sütun üzərində qurulub. Su buraya şəhərin 19 kilometrliyindən axıb gəlmiş. Muzey İstanbul şəhərinin su təchizatı tarixi haqqında müfəssəl təsəvvür yaratmağa imkan verir.

Tehran su muzeyi Saadabaddakı saray komplekslərində yaradılıb. Muzeyin ən diqqətçəkən ekspozisiyalarından biri yeraltı suların maili tunellər vasitəsi ilə öz axımı ilə çıxarılmasıdır.

Almaniyanın qərbində **Stirum** adlı yerdə 50 metr hündürlüyündə qədim su təzyiqli qülləsi yerləşir. Qüllə 1892-ci ildə çuqun zavodunu və əhalini su ilə təmin etmək üçün tikilib. Qüllədəki

dür.

Nyu-York su muzeyinin yaradılmasında məqsəd su və insan münasibətlərinin bütün çarlarını göstərməkdən ibarət olub. Ekspozisiyalarda ziyarətçilərə suyun gözəlliyi və möcüzəsi göstərilir, həm də gözəl xassələrindən əyləncəli formada danışılır.

London su muzeyinin tarixi 2013-cü ildən başlayır. Muzey Artrakt və London gigiyena və səhiyyə məktəbinin sifarişi ilə yüz min insanı xolera xəstəliyindən xilas etmiş Con Snounun 100 illik yubileyi şərəfinə yaradılmışdır. Muzeyin eksponatları əsasən səyahətlər zamanı toplanmış su nümunələridir. Hazırda kolleksiyada 500-dən çox şüşə qab vardır. Burada Hindistandakı müqəddəs çaydan, Londonun su təchizatı sistemindən, Sasseks qraflığındakı buzdan, Men ştatındakı əridilmiş qardan, Falmut şəhərinin pəncərələrindəki buxardan, Hakney rayonundan yağış suyundan, yeni doğulmuş uşağın yuyulduğu sudan və digər ağılagəlməz yerlərdən çoxlu su nümunələri vardır. Muzeydə təmənnasız xidmət göstərən su barı yerləşir. Bu da Böyük Britaniyanın təmiz içməli suya azad giriş imkanlarının olması kimi xarakterizə olunur.

Aquarius kompleksində quraşdırılmış lift vasitəsi ilə 500 ton tutumu olan rezervuarın içində səyahət etmək olar.

Lissabon su muzeyi XIX əsrin sənaye memarlığı incisi olan qədim su təzyiqli qülləsində yaradılıb. Burada qədim Roma dövründən indiyədək şəhərin su təminatının tarixindən bəhs edir. Muzey 1990-cı ildə Avropa Şurasının mükafatına layiq görülmüş-